

Vorstengraf Oss blijft maar geven

Archeologisch icoon

SASKIA BIJ DE VONDSTEN UIT HET VORSTENGRAF IN HET RIJKSMUSEUM VAN OUDHEDEN IN LEIDEN.
FOTO PRIVÉCOLLECTIE

85 jaar na zijn ontdekking geeft het vorstengraf van Oss nog steeds geheimen prijs. Sasja van der Vaart-Verschoof promoveerde er onlangs op.

Van PETER VAN ERP

'Ik heb al lange tijd een heftige relatie met de Vorst van Oss.' Sasja van der Vaart-Verschoof (31) geeft het zonder blikken of blozen toe. „Sinds ik als stagiaire bij het Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden kennis maakte met de vondsten uit zijn graf ben ik door dit verhaal gegrepen." Ze schreef er haar afstudeerscriptie over en kreeg een beurs toegekend om nieuw onderzoek te verrichten naar prehistorische grafrituelen in de Lage Landen. Dat leidde tot nieuwe vondsten en nieuwe inzichten. Eind vorig jaar promoveerde ze met haar proefschrift *Fragmenting the chieftain*. Donderdag hield ze er een lezing over in de Groene Engel. „Ik kom altijd graag in Oss. De mensen hier zijn altijd heel interessant."

Icoon

Dat het Osse vorstengraf een icoon is in de wereld van de archeologie, is een vaststaand feit. „Elke archeoloog kent het krom gesmede zwaard, zowel binnen als buiten Nederland. Het is een heel belangrijke vondst die 85 jaar geleden bijna per toeval werd gedaan." Het graf en zijn inhoud toonden aan dat deze streken zevenhonderd jaar voor Christus niet enkel bevolkt werden door barbaars volk, maar dat er toen al een behoorlijk ontwikkelde cultuur bestond. De bewoners van het gebied dat nu in Oost-Brabant, Zuid-Gelderland en Noord-Limburg ligt hadden contact met volkeren in Zuid-Duitsland en Oostenrijk.

Maar wat valt er anno nu nog te ontdekken aan die bronzen emmer en zijn inhoud? Nou, onder meer dat de bewoners van deze streek 2.700 jaar geleden al beschikten over zeer fijn geweven stoffen. Door gebruik te maken van nieuwe technieken slaagde Van der Vaart-Verschoof erin om acht verschillende soorten wollen stof te identificeren in dit graf, inclusief een zeer fijngemaakt stuk stof van hoge kwaliteit dat was meegegeven als grafgift. Het weefsel komt mogelijk uit Etrurië (Italië). Zoals gezegd: onze verre voorouders leefden hier bepaald niet geïsoleerd.

Handvat

Nog een ontdekking zijn de loden fragmenten die in de beroemde emmer werden aangetroffen. „Lood komt hier van nature niet voor. Uit de vorm van de stukjes en aantekeningen uit het archief van het museum hebben we kunnen afleiden dat ze uit het handvat van het zwaard komen. Dat handvat was dus niet alleen versierd met goud, maar ook afgezet met een ander metaal dat van ver is geïmporteerd. Hieruit blijkt nog maar eens hoe bijzonder dit zwaard was. ”

Overigens is er nog steeds geen reden te veronderstellen dat de Vorst van Oss meer was dan een lokaal leider met gezag. „Er zijn in deze regio nergens echt grote huizen uit die tijd teruggevonden, laat staan paleizen. ” Dat maakt de graven niet minder bijzonder. „Je kunt uit alles afleiden dat de mensen die hier toen leefden een heel eigen cultuur ontwikkelden. ”

De archeologe is nog niet klaar met 'haar' vorst. „Ik hoop dat ik later dit jaar kan starten met een onderzoek naar zijn gecremeerde botten. Met de huidige techniek moet het mogelijk zijn daaruit af te leiden waar deze persoon vandaan kwam. Ze verheugt zich al op nieuwe wetenswaardigheden. „Het zwaard en de emmer zijn maar objecten, maar ze geven ons een steeds duidelijker beeld van een rijk verleden. ”
